

Handläggare
Peter Åkerhammar

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över departementsskrivelsen (Ds 2023:5) – Natura 2000-tillstånd vid ansökan om bearbetningskoncession enligt minerallagen

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har den 4 maj tagit emot ovanstående ärende för yttrande. Med anledning av detta vill SGU framföra följande.

SGU:s sammanfattande inställning

SGU anser att:

- det är positivt att det kommer ett förslag som kan tydliggöra prövningsprocesserna för mineralnäringens verksamheter och förhoppningsvis korta den samlade tiden för prövningarna inför en ny verksamhet,
- riskerna med otydlighet över vilka bedömningar som ska ske i de olika processerna finns fortfarande kvar till viss del och riskerna för dubbelprövningar av vissa delar av ett ärende har inte helt eliminerats,

Motiven för SGU:s ställningstagande framgår nedan.

Sammanfattning av departementsskrivelsen

Ds 2023:5 har utrett frågan om Natura 2000-tillstånd ska vara ett krav för bearbetningskoncession. I departementsskrivelsen ges en redogörelse av nuvarande process förenlighet med EU:s miljöregler och kraven på en samlad miljöbedömning. Förslaget innebär att kravet på att 4 kap 8 § miljöbalken (MB) ska beaktas i bearbetningskoncession tas bort vilket i praktiken innebär att det inte måste föreligga ett Natura 2000-tillstånd, om sådant behövs, innan bearbetningskoncession kan beviljas utan att den prövningen sker i prövningen enligt miljöbalken.

SGU:s motivering

Förslaget som ges i departementsskrivelsen 2023:5 innebär att minerallagen ändras så att det inte längre finns ett krav att i bearbetningskoncessionsprövningen beakta 4 kap 8 § miljöbalken. I praktiken innebär det att något krav på Natura 2000-tillstånd ska finnas innan en prövning av bearbetningskoncession kan ske tas bort. SGU ser det positivt att det blir en prövningsprocess mindre för verksamhetsutövaren då Natura 2000-tillståndet nu kan prövas samlat i prövningsprocessen enligt miljöbalken. Förslaget ger även en bättre möjlighet för en samlad miljöprövning över verksamheterna och kommer förhoppningsvis att minska tiden det tar att starta nya verksamheter. SGU anser att det är ett rimligt steg i att försöka förenkla och förkorta processerna för att kunna starta nya verksamheter utan för den del minska kraven på hänsyn till miljön. Det blir även en mer logisk ordning på processerna för verksamhetsutövaren. Enligt SGU så gör ändringen att det blir tydligare vad som bedöms i vilken process.

Till skillnad från annan industriell verksamhet är mineralfyndigheter inte flyttbara, dvs. de ligger där de ligger och kan inte brytas på valfri eller alternativ plats. Mineraliseringar/fyndigheter har bildats inom

begränsade områden under vissa tidsperioder och genom speciella geologiska processer. Detta innebär att mineraliseringar/fyndigheter förekommer i områden med speciell geologi. All framtida gruvverksamhet förutsätter att det ges möjlighet att kontinuerligt skaffa ny kunskap om geologin och malmbildningsprocesserna i jordskorpan med avsikt att finna mer malm. Kostnaderna för investeringar i prospektering för att hitta ny malm är ekonomiskt krävande.

Med det ovan sagda är det en lång process från att hitta en fyndighet till att starta en ev. gruva. Det kan finnas kvar en viss risk för dubbelprovning mellan bearbetningskoncessionen och miljöprovningen även om det nu har blivit en samlad miljöprovning.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Anneli Wirtén.

I den slutliga handläggningen av ärendet har även avdelningscheferna Ildikó Antal Lundin och Göran Risberg deltagit. Utredaren Peter Åkerhammar har varit föredragande.

Anneli Wirtén

Peter Åkerhammar